

Haksız Rekabetin Maliyeti: Haaland ve Vargas Örneği

Prof. Dr. Süleyman YÜKÇÜ

Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, İzmir, Türkiye.
suleyman.yukcu@deu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-1514-5953>

Öğr. Gör. Dr. Selda KORGA

Ege Üniversitesi, Ege Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Bölümü, İzmir, Türkiye.
selda.korga@ege.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-8868-0957>

Özet

Bu çalışmanın amacı spor alanında güçlü fiziksel özelliklere sahip olan sporcuların bağlı oldukları kulüplerine kazanç sağlamaya yönelik faaliyetlerinin diğer sporcularla karşılaştırıldığında haksız rekabete yol açıp açmadığını incelemektir. Bu amaç çerçevesinde futbol ve voleybol spor dallarında güçlü fiziksel özelliklere sahip sporcular örnek olay olarak ele alınmıştır. Bu sporcuların kendi spor dallarında faaliyet gösteren diğer rakipleri ile fiziksel özellikleri ve piyasa değerlerine ilişkin karşılaştırmalı tablolar hazırlanmıştır. Ardından bu sporcular için katlanan parasal ve parasal olmayan maliyetler ile elde edilen parasal ve parasal olmayan gelirler belirlenerek gelir ve maliyet analizi yapılmıştır. Sonuç olarak diğer rakiplerine göre fiziksel olarak üstün özelliklere sahip olan bu sporcuların takımlarına başarı ve şampiyonluk getirdikleri görülmektedir. Dolayısıyla birçok kulüp veya kurum bu özel insanlardan fayda sağlamak için onları kendilerine dâhil edip başarılı olmak istemektedirler. Onlara sahip olabilmek için gereken maliyetlere katlanmaktadır. Özetle bu sporcuları elde bulundurmanın maliyetine katlanan takımlar diğerlerine kıyasla önemli üstünlükler sağlamaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Haksız Rekabet, Maliyet, Haaland, Vargas.

Makale Gönderme Tarihi: 04.02.2024

Makale Kabul Tarihi: 06.03.2024

Önerilen Atf:

Yükçü, S., Korga, S. (2024). Haksız Rekabetin Maliyeti: Haaland ve Vargas Örneği, *İşletme Akademisi Dergisi*, 5 (1): 1-10.

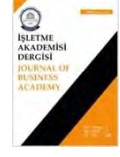

Journal of Business Academy

2024, 5 (1): 1-10

DOI: [10.26677/TR1010.2024.1386](https://doi.org/10.26677/TR1010.2024.1386)

Dergi web sayfası: www.isakder.org

The Cost of Unfair Competition: The Case of Haaland and Vargas

Prof. Dr. Süleyman YÜKÇÜ

Dokuz Eylül University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, İzmir, Türkiye.
suleyman.yukcu@deu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-1514-5953>

Dr. Selda KORGA

Ege University, Ege Vocational School, İzmir, Türkiye. selda.korga@ege.edu.tr,
<https://orcid.org/0000-0002-8868-0957>

Abstract

The aim of this study is to examine whether the activities of players who have a strong physical ability in the area of sport in order to gain income for their own clubs lead to unfair competition when comparing with other players. Within this framework, players having strong physical ability in football and volleyball were addressed as a case study. Comparative tables were created related to the physical features and market values of these players with other competitors in own sports. Subsequently, revenue and cost analysis was performed by determining monetary and non-monetary costs and revenues for these athletes. As a consequence, it is observed that these players, having physically superior characteristics compared to other competitors, have success and championships for their teams. Thereby, many clubs or organizations desire to succeed by including these special people. Thus, these institutions bear the costs to acquire them. In conclusion, the teams bearing the costs of having these players take a significant advantage of comparing with others.

Keywords: Unfair Competition, Cost, Haaland, Vargas.

Received: 04.02.2024

Accepted: 06.03.2024

Suggested Citation:

Yükcü, S., Korga, S. (2024). The Cost of Unfair Competition: The Case of Haaland and Vargas, *Journal of Business Academy*, 5 (1): 1-10.

1. GİRİŞ

Almanca bir kelime olan “schadenfreude”, “başkasının acısından zevk alma” anlamına geliyor. Psikolojik rahatsızlık veren bu kelimenin Almanca olması sadece Almanlar tarafından kullanılan bir kavram olup olmadığı konusunda soru işaretleri yaratıyor. Ancak birçok dilde bu kelimeye eş anlamlı kelimeler bulunmaktadır. Örneğin; Türkçe’de de “kına yakmak” biçiminde özlü bir deyim oluşturulmuştur. Kavramın birçok dile yerleşmiş olması insanın doğasının daha baştan bozukluklarla yoğrulmuş olması ihtimalini gündeme getirmektedir. Çünkü bir insanın başka bir insanın zor durumunda olmasından zevk alması sağlıklı bir psikolojik durum gibi görünmemektedir. Sonrasında “beddua etmek”, “Allah’a havale etmek” gibi söylemler de insan psikolojisi için endişe yaratmaya devam etmektedir.

Husumet içinde olma, birisinden hoşlanmama, nefret gibi duygular schadenfreude ‘ye neden olabilmektedir. Bu duygulardan eğitim, dini inanç ve psikiyatrik destek ile bir ölçüde uzaklaşılabilir. Ancak bu duygulardan tümüyle sıyrılmak mümkün değildir. Sportif faaliyetler bu duygunun en çok yaşandığı alanlardan biri olabilir. Çünkü sportif faaliyetlerde sizin kazanmanız ve mutlu olmanız için rakibinizin kaybetmesi ve mutsuz olması gerekmektedir. Çok faydalı olduğu düşünülen sporun böylesine olumsuz bir tabloya neden olması ilginç değil mi? Bu duygu takım sporlarında daha belirgin olarak ortaya çıkmaktadır. Fenerbahçe-Galatasaray spor karşılaşmalarında bir tarafın kazanması diğerinin mutsuz olması, kazanana inanılmaz bir haz vermektedir. İzmir’de Göztepe-Karşıyaka rekabeti de böyledir. Bu iki takımı da destekleyen tek canlı türünün “ben” olduğumu düşünmeden edemiyorum. Bu durum komik gibi görünmesine rağmen tamamen doğrudur.

Başkasının acısından zevk alma durumu bireysel sporlarda ise daha az yaşanan bir duygu gibi görünmektedir. Ancak 100 metre finalinde Hüseyin Bolt ‘un yaşadığı mutluluk ile ikincinin yaşadığı hayal kırıklığı çok çarpıcıdır. Yarışma varsa başkasının acısından zevk alma vardır. Deyim yerindeyse “kirli (veya pis) duygu” olarak ifade edilebilen bu durum savaşta bile üst düzeyde yaşanmaktadır. Rakiplerinin ölümünden zevk alınıyor, kutlamak için kadeh kaldırılıyor. Aksi takdirde onlar başarılı olursa sen öleceksin. Ekonomik ilişkiler, uluslararası siyaset, akademik yükselme vb. birçok konuda bu olgunun yaşandığını söylemek mümkündür.

Birçok spor kulübü rakiplerine üstünlük sağlamak, taraftarı mutlu etmek için önemli transferler yapmaktadırlar. Manchester City Haaland’ı diğer sporculardan daha fazla fark yaratması ve başarılı olabilmek için Borussia Dortmund’dan önemli miktarda transfer ücreti ve yıllık ücret ödeyerek satın almıştır. Aynı biçimde Fenerbahçe ve Türkiye Milli takımı Melissa Vargas’ı transfer etmişlerdir. Vargas’ın fark yaratması ve başarı sağlaması için diğer sporculara ödenenden daha fazla ödeme yaparak daha fazla maliyete katlanmayı göze almışlardır. Bu sporcular da önemli başarılarla imza atarak takımlarına şan, şöhret ve şampiyonluklar gibi parasal olmayan kazançlar ile birçok parasal kazanç sağlamışlardır.

Bu çalışmanın amacı spor alanında güçlü fiziksel özelliklere sahip olan bu sporcuların bağlı buldukları kulüplerine kazanç sağlamaya yönelik faaliyetlerinin diğer sporcularla karşılaştırıldığında haksız rekabete yol açıp açmadığını incelemektir. Bu doğrultuda fiziksel güçleri ile takımlarının üstünlük sağlamasına katkı veren bu sporcular için katlanılan maliyetler ile onların sağladığı gelirler parasal olan ve olmayan biçiminde maliyet analizine tabi tutularak okuyucuların görüşüne sunulmaktadır. Çalışma yukarıda ifade edilen konuya ilişkin yapılan ilk çalışma olduğundan bu yönüyle literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma ile başarısız transfer çalışmalarının önlenmesine yardımcı olunması amaçlanmıştır. Özellikle futbol kulüplerimiz oldukça verimsiz ve başarısız transferler yapabilmektedirler. Bunun sonucunda başarı gelmediği gibi kulüplerin mali krize girdiği, ödeme gücü çektığı, sermayelerini kaybettiği, finansal kriz nedeniyle Türkiye Futbol Federasyonu ve UEFA tarafından transfer

yasakları aldıkları ve Avrupa kupalarından menedildikleri bilinmektedir. Bu çalışma sonucunda kulüplerin daha dikkatli transferler yapmalarına küçük bir katkıda bulunulabilmek hedeflenmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu kısımda rekabet ve haksız rekabet kavramlarına ilişkin açıklamalara yer verilmektedir.

2.1. Rekabet

Rekabet kavramı “aynı amacı güden kimseler arasındaki çekişme; rakiplik, yarışma, yarış” veya “ticarete üstünlük kazanma çabası; yarış ve yarışma” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2024). En geniş anlamda ise “özgürlük ortamında oluşan, ekonomik, sosyal, siyasi ve sportif alanlarda yasal bir amacın ya da performansın gerçekleştirilebilmesi için adil yarışma koşullarının sağlandığı, oyunun niteliğine uygun katılımcılara açık, belli kurallara uygun bir biçimde oynanan bir yarışma oyunu” olarak tanımlanmaktadır (Türkkan, 2009:11). Toplumun gelişimine katkı sağlayan bir araç olarak görülen rekabet, toplumsal hayatın her alanında başarılı olmanın bir anahtarı olarak ifade edilebilir. Ancak, rekabetin bu fonksiyonunu yerine getirebilmesi için kötüye kullanımının engellenmesi gerekmektedir (Sayhan, 2013:101). Rekabet; küreselleşme ile başa çıkmaya çalışan ülkelere, piyasalarda rakip olan işletmelere ve toplumsal gereksinimlere cevap vermeye çalışan sosyal kuruluşlara nüfuz eden geniş bir kavramdır (Porter, 2008: xi). Bu çerçevede rekabet kavramı hukuk, işletme, ekonomi, spor, çevre gibi farklı alanlarda farklı biçimlerde tanımlanmış olup sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Rekabetin sonuçları toplumsal ve bireysel hayatın niteliğine ve kalitesine etki edebilmektedir (<http://www.turkebilgi.com>).

2.2. Haksız Rekabet

Kişisel ve toplumsal ilerlemenin temelini oluşturan yarış ve mücadele, rekabet kavramının önemli unsurlarıdır. Bireyler ve toplum bu yarışta başarılı olabilmek ve en iyisi olmaya çabalamak adına büyük mücadeleler göstermektedirler. Örneğin; gerek bir ticari işletme sahibi gerekse ücretli çalışan bir kişi her zaman daha başarılı olmak, daha fazla kazanç sağlamak ve içinde bulunduğu sektör veya organizasyon içerisinde öne çıkmak, üstün ve ayrıcalıklı olmak istemektedir (Teoman vd., 2006’da aktaran Oruç 2008: 4). Toplumun hemen hemen her alanına nüfuz eden rekabet, hem gerçek kişilerde hem de tüzel kişiliğe sahip ortaklıklarda kendini üstün konuma getirebilme çabasına yol açmaktadır. Bu durum rekabet kavramının bir hak olarak kabul edilmesi ve koruma altına alınması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Rekabetin bireylerin ve ortaklıkların kendi çaba ve emeğine dayalı olması gerekmektedir. Aksi takdirde hukuka aykırı rekabet sayılmaktadır (Oruç, 2008: 4-5).

Haksız rekabet, rekabet ihlali veya rekabet sonucunda olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına neden olan davranışlar bütünü olarak tanımlanabilir (Karasu vd.,2017: 423). Haksız rekabet ile taraflar başarıya dürüst bir biçimde ulaşmak yerine haksız bir nedenle veya aykırı bir davranış yoluyla ulaşabilmektedirler (Saraç, 2018: 2).

Haksız rekabet, Türk hukukunda hem Borçlar Kanunu hem de 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile düzenlenmiştir. Bu çerçevede 6908 Sayılı Borçlar Kanunu’nun 57. maddesinde “gerçek olmayan haberlerin yayılması veya bu tür ilanların yapılması ya da dürüstlük kurallarına aykırı diğer davranışlarda bulunulması yüzünden müşterileri azalan veya onları kaybetme tehlikesiyle karşılaşan kişi, bu davranışlara son verilmesini ve kusurun varlığı hâlinde zararının giderilmesini isteyebilir” hükmüne yer verilmiştir (BK, 2012, md.57). Buna göre gerçek dışı haberlerin yayılması ve dürüstlük kurallarının ihlal edilmesi haksız rekabet olarak belirtilmiştir.

Haksız rekabet, Türk Ticaret Kanunu'nun 54.maddesinde ise "rakipler arasında veya tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen aldatıcı veya dürüstlük kuralına diğer şekillerdeki aykırı davranışlar ile ticari uygulamalar" olarak ifade edilmiştir (TTK, 2013, md.54/2). Ayrıca başlıca haksız rekabet hallerine kanununun 57. maddesinde değinilmiştir (TTK, 2013, md.55).

Haksız rekabet kavramına ilişkin yapılan tanımlar ve açıklamalar çerçevesinde bu kavramın "rekabet (ekonomik rekabet)" ve "dürüstlük kurallarına aykırılık" unsurlarını içerdiği görülmektedir (Ballı, 2015: 66). Haksız rekabetten söz edebilmek için ekonomik rekabete etki edebilecek ekonomik bir faaliyetin gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Dolayısıyla kazanç sağlamaya ilişkin faaliyetler ekonomik rekabeti etkileyebileceğinden haksız rekabet hükümleri açısından dikkate alınır (Şenocak, 2001: 200-201). Bireyler, toplum ve tüzel kişiliğe sahip ortaklıkların başarıyı yakalayabilmek için dürüstlük ilkesinin dışına çıkarak rekabetin olumsuz yönlerine başvurma yöntemleri ise dürüstlük kurallarına aykırı bir durum olup haksız rekabet olarak nitelendirilebilir.

3. UYGULAMA

Haksız rekabet kavramına ilişkin açıklamalar doğrultusunda bu çalışmanın amacı spor alanında güçlü fiziksel özelliklere sahip olan sporcuların bağlı buldukları kulüplerine kazanç sağlamaya yönelik faaliyetlerinin diğer sporcularla karşılaştırıldığında haksız rekabete yol açıp açmadığını incelemektir. Bu doğrultuda futbol ve voleybol spor dallarında güçlü fiziksel özelliklere sahip oyuncular örnek olay olarak ele alınmıştır. Voleybolda Melissa Vargas'ın Dünya Şampiyonası final maçında Türk Milli takımı adına mücadele ederken tek başına 41 sayı olarak Türkiye'nin şampiyon olmasına önemli katkı sağlamış olması Melisa Vargas'ın haksız rekabet avantajı sağladığına önemli bir örnek olarak verilebilir. Benzer biçimde futbolda 2023-2024 sezonunda Manchester City'de Haaland'ın attığı gol sayısının ilk 8-10 haftada İngiltere Premier Lig'de 5-6 takımın attığı gol toplamından daha fazla olması Haaland'ın Manchester City adına Premier Lig'de fiziksel üstünlüğü ile yarattığı haksız rekabete örnek teşkil etmektedir. Buradan hareketle bu oyuncular ile kendi spor dallarındaki diğer kulüplerde bulunan rakiplerin fiziksel özellikleri ve piyasa değerlerine ilişkin bilgiler basılı, sözlü ve yazılı araçlardan toplanarak karşılaştırmalı tablolar hazırlanmıştır. Söz konusu veriler Tablo 1 ve Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 1. Dünya'daki Önemli Golcülerin Başarı (Performans) Göstergeleri

Oyuncu		Harry Edward Kane	Gabriel Jesus	Darwin Núñez	Robert Lewandowski	Joselu	Anthony Martial	Kylian Mbappé	Erling Haaland
Uyruk	-	İngiltere	Brezilya	Uruguay	Polonya	İspanya	Fransa	Fransa	Norveç
Kulüp	-	Bayern München	Arsenal	Liverpool	Barcelona	Real Madrid	Manchester United	Paris Saint-Germain	Manchester City
Profesyonel Kariyer Tarihi	Yıl	2009	2015	2017	2005	2008	2012	2015	2015
Piyasa Değeri	Milyon €	110	75	65	30	6	15	180	180
Boy	Metre	1,88	1,75	1,87	1,85	1,91	1,81	1,78	1,96
Kilo	Kg	86	-	81	81	-	76	-	88
Yaş	Yıl	30	26	24	35	33	27	24	23
Gol Sayısı	Adet	316	131	88	548	153	105	254	198
2022-2023 Gol Sayısı	Adet	32	11	15	33	17	9	41	52

Kaynak: Tablo tarafımızdan oluşturulmuştur.

Tablo 1’de Manchester City kulübüne bağlı oynayan güçlü, hızlı ve atletik bir vücut yapısına sahip olan futbolcu Erling Haaland ile farklı kulüplere bağlı diğer futbolcular karşılaştırılmıştır. Buna göre profesyonel kariyerine 2015 yılında başlayan Haaland fiziksel özellikleri ve piyasa değeri açısından diğer futbolculara göre farklılık göstermektedir. Özellikle son dönemde atılan gol sayısına bakıldığında 52 gol ile en üst sıraya yerleşmiştir. Bunun yanında Premier Lig’de bir sezonda 35 gol ile bir sezonda en çok gol atan oyuncu unvanını almıştır. Yine Premier Lig’deki ilk beş maçında 9 gol ile en çok gol atan tarihteki ilk oyuncu olma gibi farklı rekorlara imza atmıştır (<https://www.transfermarkt.com.tr/>). Haaland’ın elde ettiği bu başarılar futbol oynamaya elverişli kas yapısına, sıçrama hızına ve gücüne bağlı olarak gerçekleşmiştir. Bu sayede ekonomik açıdan da piyasa değerini artırarak bağlı olduğu kulübe de büyük bir getiri sağlamaktadır. Keza 2022 yılında Haaland’ın transfer olduğu Manchester City, Premier Lig’de son altı yılın beşinde şampiyon olmuş ve 2023 UEFA Şampiyonlar Ligi’ni ilk defa kazanarak kupanın sahibi olmuştur (<https://www.transfermarkt.com.tr/>).

Tablo 2. Kadın Voleybolunda Önemli Pasör Çaprazlarının Başarı (Performans) Göstergeleri

Oyuncu		Gabriela Guimarães	Yekaterina Gamova	Tijana Bošković	Paola Egonu	Isabelle Haak	Andrea Drews	Kotona Hayashi	Melissa Vargas Abreu
Uyruk		Brezilya	Rusya	Sırbistan	İtalya	İsveç	ABD	Japonya	Küba Türkiye
Kulüp		Vakıfbank	-	Eczacıbaşı	Allianz VV Milano	Imoco Volley	JT Marvelous	JT Marvelous	Tianjin Bohai Bank
Profesyonel Kariyer Tarihi	Yıl	2009	1994	2010	2013	2012	2016	2015	2011
Piyasa Değeri	Milyon \$	8,8	1,4	3,4	7,3	2,1	-	-	5
Boy	Metre	1,80	2,06	1,94	1,95	1,96	1,91	1,73	1,94
Kilo	Kg	65	80	85	70	83	77	60	76
Yaş	Yıl	29	43	26	25	24	29	23	24
Smaç Yüksekliği	Metre	3,05	3,50	3,29	3,47	3,35	3,16	2,92	3,26
Blok Yüksekliği	Metre	2,89	3,10	3,10	3,30	3,28	3,12	2,80	3,15

Kaynak: Tablo tarafımızdan oluşturulmuştur.

Farklı ülkelerde ve kulüplerde voleybol oynayan oyuncuların yer aldığı Tablo 2’de son zamanlarda gündemde var olan, güçlü ve atletik bir vücut yapısına sahip olan Melissa Vargas ve diğer önemli oyuncular karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda Vargas’ın piyasa değeri ve blok yüksekliği açısından ise 3. sırada yer aldığı görülmektedir. Ayrıca, smaç yüksekliğine göre 4. sırada bulunmaktadır. Diğer özellikler bakımından ise neredeyse diğer oyuncularla büyük farklılıklar olmamasına rağmen Vargas güçlü kas yapısı ve servis hızı ile dikkat çekmektedir. Nitekim 2023 yılı Avrupa Voleybol Şampiyonası’nda 41 sayı kaydetmiş ve 112 km/saat hızla en hızlı servisi kullanarak 111.4 km/saat ile Tijana Bošković’ e ait olan rekorun yeni sahibi olmuştur (<https://www.trtspor.com.tr/>). Milli takım turnuvalarına bir süre ara verdikten sonra Küba asıllı Vargas 2021 yılında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmuş ve 2023 yılı itibarıyla turnavadaki maçlara katılmaya başlamıştır. 2023 yılında Voleybol Milletler Ligi ve Avrupa Voleybol Şampiyonası’nda en değerli oyuncu ve en iyi pasör çaprazı ödülleri almaya hak kazanmıştır (<https://ajansspor.com/haber>). Vargas’ın elde ettiği bu bireysel başarılar bağlı olduğu kulüp ve vatandaşı olduğu ülkemize de büyük başarı getirerek ülkemiz 2023 yılında katıldığı FIVB Milletler Ligi, CEV Avrupa Şampiyonası ve 2024 Paris Olimpiyat Oyunları elemelerinde şampiyonluk elde etmiştir (<https://www.aa.com.tr>). Sonuç olarak Vargas’ı diğer oyuncuların

ayıran bazı özellikleri kendisine maddi ve maddi olmayan (şöhret, prestij, başarı vb.) bir kazanç sağlarken benzer şekilde içinde bulunduğu takım ve ülke içinde hem ekonomik hem de ün, saygınlık, tanınırlık gibi parasal olmayan bir getiri sağlamaktadır.

Çalışmada örnek olay olarak ele alınan Haaland ve Vargas'ın kulüplerinde var olma/var olmama durumlarına ilişkin gelir ve maliyet analizi ile ilgili açıklamalara tarafımızca hazırlanan Tablo 3 ve Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 3. Haaland Gelir ve Maliyet Analizi

	Haaland'lı Manchester City (€)	Haaland'sız Manchester City(€)
GELİR		
PARASAL GELİR		
Premier Lig Şampiyonluğu	193.869.000	-
Şampiyonlar Ligi Şampiyonluğu	19.000.000	-
Reklam Gelirleri	28.500.000	10.000.000
Sponsorluk Geliri	12.000.000	6.000.000
Haaland'ın Transfer Ücretinin Fırsat Maliyeti		40.000.000
Haaland'ın Yıllık Ücretinin Fırsat Maliyeti		20.000.000
PARASAL OLMAYAN GELİR		
Önemli Taraftar Artışı	Var	Yok
Dünya'daki Önemli Sempati Artışı	Var	Yok
Haaland'a Sahip Olmanın Psikolojik Üstünlüğü	Var	Yok
Kulüp Flamasının Göndere Çekilmesi ve Futbol Alanına Yayılması	Var	Belirsiz
GELİR TOPLAMI	253.369.000	76.000.000
MALİYET		
PARASAL MALİYET		
Haaland Transfer Ücreti	60.000.000	-
Haaland'a Ödenen Yıllık Ücreti	30.000.000	-
Premier Lig Şampiyonluğu Fırsat Maliyeti		193.869.000
Şampiyonlar Ligi Şampiyonluğu Fırsat Maliyeti		19.000.000
Kaybedilen Reklam Gelirleri		18.500.000
Kaybedilen Sponsorluk Geliri		6.000.000
PARASAL OLMAYAN MALİYET		
Haaland'ı Başkasına Kaptırmanın Çöküntüsü	Yok	Var
Taraftar Kırgınlığı	Yok	Var
MALİYET TOPLAMI	90.000.000	237.369.000
HAALAND'IN YARATTIĞI NET KAR (ZARAR)	163.369.000	(161.369.000)

Kaynak: Tabloda yer alan veriler literatür ve medya taraması yapılarak tahmini olarak tarafımızdan oluşturulmuştur.

Tablo 3'te yer alan Haaland'ın gelir ve maliyet analizine bakıldığında Haaland'ın kulüpte yer almasının Premier Lig, Şampiyonlar Ligi şampiyonluğundan 212.869.000 € reklam gelirlerinden 28.500.000 € ve Haaland'ın spor, havayolu, karayolu vb. şirketlerden sağladığı kişisel sponsorluk gelirinin yanında kulübün elde ettiği 18.000.000 € sponsorluk geliri olmak üzere toplam 253.369.000 € tutarında parasal kazanç; taraftar artışı, sempati kazanma, psikolojik üstünlük, kulübün flamasının göndere çekilmesi, şampiyonlar ligi marşının dinletilmesi gibi parasal olmayan kazanç sağladığı görülmektedir. Maliyet açısından ise transfer ve yıllık ücret olmak üzere kulübün 90.000.000 € tutarında parasal maliyete katlandığı ifade edilebilir. Buradan hareketle Haaland'ın kulüpte bulunmasının kulübe 163.369.000 € net kazanç sağladığı

söylenbilir. Öte yandan Haaland'ın kulüpte yer almaması durumunda ise kulüp 76.000.000 € gelir elde ederken 237.639.000 € maliyete katlanmaktadır. Bunun sonucunda 161.369.000 € zarar ortaya çıkmaktadır.

Haaland'ın kulüpte yer almaması durumunda Manchester City Haaland yerine başka bir oyuncu transfer etmiş olacaktı. O oyuncu transfer edilirken Haaland'a ödenen ücret kadar olmasa da transfer ücreti ve yıllık ücrete katlanılacaktı. Bu durumda Haaland'ın yerine transfer edilen oyuncuya ödenen transfer ücretinin 20.000.000 € ve yıllık ücretin 10.000.000 € olduğu düşünülecek olursa Manchester City 90.000.000 € yerine 30.000.000 € maliyete katlanacak ve 60.000.000 € tasarruf sağlamış olacaktı.

Tablo 4. VARGAS Gelir ve Maliyet Analizi

	Vargas'lı Türk Milli Takımı (€)	Vargas'sız Türk Milli Takımı (€)
GELİR		
PARASAL GELİR		
Avrupa Voleybol Şampiyonası	500.000	-
Voleybol Milletler Ligi	1.127.500	-
Reklam Gelirleri	2.500.000	1.250.000
Sponsorluk Gelirleri	1.000.000	500.000
Vargas'ın Transfer Ücretinin Fırsat Maliyeti		1.000.000
Vargas'ın Yıllık Ücretinin Fırsat Maliyeti		2.500.000
PARASAL OLMAYAN GELİR		
Önemli Taraftar Artışı	Var	Yok
Dünya'daki Önemli Sempati Artışı	Var	Yok
Vargas'a Sahip Olmanın Psikolojik Üstünlüğü	Var	Yok
Bayrağı Göndere Çektirmek	Var	Yok
Milli Marşı Dinletmek	Var	Yok
Avrupa ve Dünya Şampiyonu Olmanın Gururu	Var	Yok
GELİR TOPLAMI	5.127.500	5.250.000
MALİYET		
PARASAL MALİYET		
Vargas Transfer Ücreti	1.000.000	-
Vargas'ın Yıllık Ücret	2.500.000	-
Avrupa Voleybol Şampiyonası Fırsat Maliyeti		500.000
Voleybol Milletler Ligi Fırsat Maliyeti		1.127.500
Kaybedilen Reklam Gelirleri		1.250.000
Kaybedilen Sponsorluk Gelirleri		500.000
PARASAL OLMAYAN MALİYET		
Vargas'ı Başkasına Kaptırmanın Çöküntüsü	Yok	Var
Taraftar Kırgınlığı	Yok	Var
MALİYET TOPLAMI	3.500.000	3.377.500
VARGAS'IN YARATTIĞI NET KAR (ZARAR)	1.627.500	1.872.500

Kaynak: Tabloda yer alan veriler literatür ve medya taraması yapılarak tahmini olarak tarafımızdan oluşturulmuştur.

Vargas'ın Türkiye milli takımında yer alması ve almamasına ilişkin Tablo 4'te yapılan gelir-maliyet analizinde sporcunun milli takımda yer almasının milli takıma Avrupa voleybol şampiyonası ve voleybol milletler ligi şampiyonluğunu getirmesi nedeniyle 1.627.500 € gelir; sanayi, havayolu ve karayolu, sağlık şirketlerinden sağlanan sponsorluk geliri, reklam gelirleri

olmak üzere 3.500.000 € gelir sağladığı görülmektedir. Buna ilaveten taraftar artışı, sempati kazanma, psikolojik üstünlük, bayrağın göndere çekilmesi, milli marşın dinletilmesi, şampiyonluklar sonucunda yaşanan gururu gibi parasal olmayan gelir de ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan Vargas'ın milli takımda bulunmasının parasal ve parasal olmayan maliyeti incelendiğinde transfer ve yıllık ücret olarak 3.500.000 € parasal maliyet gerçekleşmiştir. Sonuç olarak Vargas'ın milli takıma yarattığı net kazanç 1.627.500 € olarak gerçekleşmiştir. Sporcunun milli takımda bulunmaması durumunda ise Vargas'ın yerine Türk milli takımında başka bir oyuncu oynasaydı, muhtemelen bu oyuncu devşirme sporcu olmayıp Türk oyuncu olacağından herhangi bir transfer ücreti veya yıllık ücret ortaya çıkmayacaktı. Ayrıca kulüp 5.250.000 € gelir sağlarken 3.377.500 € maliyete katlanarak 1.872.500 € kar elde edecekti. Maliyet analizi sonucunda Vargas'ın Türk milli takımında oynamaması oynama seçeneğine göre daha karlı görünmektedir. Ancak bu parasal bir kardır. Vargas'ın varlığında Türk milli takımının dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin parasal olmayan gelirleri manevi olarak çok yüksek gerçekleşmiştir. Avrupa ve Dünya şampiyonluğu parasal olmayan bir getiri olarak dikkate alınmış olmasına rağmen paha biçilmez değerdedir. Türk halkına anlatılması güç mutluluk ve gurur yaşatmıştır.

4. SONUÇ

Hemen hemen tüm felsefi akımlarda hatta dini inançlarda insanların eşit olduğundan söz edilmektedir. Ancak ikizlerin, üçüzlerin, dördüzlerin, beşizlerin bile fiziksel olarak birbirlerine tamamen benzemedikleri, ayrışan fiziksel ve ruhsal özellikleri olduğu bilinmektedir. Mitolojide Hercules ve Achilles'in diğer insanlardan üstün özelliklere sahip olduğu kabul edilir. Günümüzde Mike Tyson, Hüseyin Bolt, Ronaldo, Einstein, Rockwell'in diğer insanlardan farklı ve üstün özellikli olduğu bilinmekte ve görülmektedir. İnsan toplulukları içerisinde var olan bu farklı özellikteki insanları ortaya çıkarmaya ve onları alkışlamaya hazır ve gönüllülerdir. Bu hazır ve gönüllü olma durumu daha çok spor ve sanatta az da olsa bilimde de ortaya çıkmaktadır. Farklı özellikte olan bu insanlar içinde buldukları toplumda pastanın paylaşılmasında diğer insanlardan biraz daha fazla ve büyük pay almaktadırlar. Bu çalışmada diğer insanlardan farklı özelliklere sahip iki sporcu ele alarak fiziksel üstünlükleri nedeniyle yarattıkları haksız rekabet nedeniyle takımlarına sağladıkları katkının ele alınması ve incelenmesi sağlanmıştır. Haaland ve Melissa Vargas diğer sporculardan farklı olmaları nedeniyle Manchester City ile Fenerbahçe ve Türkiye kadın voleybol milli takımına üstün başarılar kazandırarak önemli farklılıklar yaratmış ve şampiyon olmalarında etkili olmuşlardır. Haaland Manchester City'nin bütün alanlarda şampiyon olmasını sağlamış, Melissa Vargas da Fenerbahçe'nin şampiyon olmasının yanında kadın voleybol Türk milli takımının 2023 yazında dünya çapında üç önemli turnuvada şampiyonluklar kazanmasını ve hatta dünya şampiyonu olmasını sağlamıştır. Bu özellik benzer biçimde diğer spor dallarında ve sporcular da bulunmaktadır. Teniste Jakovic, güreşte Karayev, halterde Naim Süleymanoğlu, boksta Mike Tyson bu özellikte sporculara örnek olarak verilebilirler. Doğduklarında kendilerine başarı sağlayan fiziksel ve zihinsel özelliklere sahip olmasalar bile sonradan çalışarak ve eğitim alarak bu özelliklere sahip hale gelmişlerdir. Bu tür insanlar diğer insanlara nazaran özel ve üstün özelliklere sahip olduklarından birçok insanın sahip olamayacağı başarı ve şampiyonluklara ulaşmışlardır. Birçok kulüp veya kurum bu özel insanların fayda sağlamak için onları kendilerine dâhil edip başarılı olmak istemektedirler. Onlara sahip olabilmek için gereken maliyetlere katlanmaktadır. Araştırmamızın sonuçlarına göre çalışmamıza konu edilen iki özel sporcu elde bulundurmanın maliyetine katlanan takımlar diğerlerine göre önemli üstünlük sağlamışlardır.

KAYNAKÇA

- Ballı, M. (2015). Türk Ticaret Kanunu'na Göre Haksız Rekabet Kavramı ve Unsurları. *Gümrük ve Ticaret Dergisi*, (5), 62-72.
- Borçlar Kanunu (2012). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6098.pdf> [Erişim Tarihi: 16.12.2023].
- Karasu, R., Suluk, C. ve Nal, T. (2017). *Fikri Mülkiyet Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Oruç, M. (2008). Haksız Rekabette Maddi Tazminat Davası. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Porter, M. E. (2008). *On Competition*. Harvard Business Press.
- Saraç, B. P. (2018). Haksız Rekabet Halleri ve Sonuçları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Sayhan, İ. (2013). Rekabet Kavramı ve Haksız Rekabet, Rekabet Yasağı ve Rekabetin Korunması Müesseselerinin Hukuki Temeli. *Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 101-115.
- Şenocak, Kemal. (2001). İşletme Personelinin Ayarılması Meselesinin Haksız Rekabet Hükümleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 50,(2).
- TDK (2024). Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr/> .
- Türkkan, E. (2009). *Nasıl Bir Rekabet Vizyonu?*. Cilt II. Rekabet Kurumu.
- Türk Ticaret Kanunu (2013), <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6102.pdf> [Erişim Tarihi: 16.12.2023].
- <http://www.turcebilgi.com/ansiklopedi/rekabet> [Erişim Tarihi: 10.11.2023].
- <https://women.volleybox.net/tr/players/TR> [Erişim Tarihi: 14.11.2023].
- <https://www.aa.com.tr/tr/spor/filenin-sultanlari-ilklerin-yili-2023te-uc-kupa-kazandi/3000239> [Erişim Tarihi: 14.11.2023].
- <https://www.transfermarkt.com.tr/> [Erişim Tarihi: 01.12.2023].
- <https://www.90min.com/tr/posts/2022-23-sezonunda-premier-lig-takimlarinin-kazandigi-para-odulleri-01h1sh3010kv> [Erişim Tarihi: 16.11.2023].
- <https://www.haberturk.com/sampiyonlar-ligi-sampiyonu-ne-kadar-odul-kazanacak-3598994-spor/3> [Erişim Tarihi: 30.12.2023].
- <https://www.milliyet.com.tr/skorer/erling-haalandin-yillik-ucreti-dudak-ucuklatti-inanilmaz-bonus-maddeleri-6943114> [Erişim Tarihi: 29.12.2023].
- <https://www.trtspor.com.tr/videolar/melissa-vargastan-buyuk-basari-46915.html> [Erişim Tarihi: 16.11.2023].
- [https://ajansspor.com/haber/melissa-vargastan-buyuk-sicrayis-642356#:~:text=Fenerbah%C3%A7e%20ile%20C5%9Fampiyonlukla%20ba%C5%9Fad%C4%B1&text=Vargas%2C%202022%2D23%20sezonunda%20Sar%C4%B1,Oyuncu'%20\(MVP\)%20se%C3%A7ildi](https://ajansspor.com/haber/melissa-vargastan-buyuk-sicrayis-642356#:~:text=Fenerbah%C3%A7e%20ile%20C5%9Fampiyonlukla%20ba%C5%9Fad%C4%B1&text=Vargas%2C%202022%2D23%20sezonunda%20Sar%C4%B1,Oyuncu'%20(MVP)%20se%C3%A7ildi) [Erişim Tarihi: 20.11.2023].